

TEKSTY PRZYJĘTE

Wydanie tymczasowe

P9_TA-PROV(2019)0041

Sprzeciw wobec aktu wykonawczego: Wpływ środków ochrony roślin na pszczoły miodne

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 23 października 2019 r. w sprawie projektu rozporządzenia Komisji zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 546/2011 w odniesieniu do oceny wpływu środków ochrony roślin na pszczoły miodne (D045385/06 – 2019/2776 (RPS))

Parlament Europejski,

- uwzględniając projekt rozporządzenia Komisji zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 546/2011 w odniesieniu do oceny wpływu środków ochrony roślin na pszczoły miodne (D045385/06),
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczące wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylające dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG¹, w szczególności jego art. 4, art. 78 ust. 1 lit. c) oraz pkt 3.8.3 załącznika II,
- uwzględniając rozporządzenie Komisji (UE) nr 546/2011 z dnia 10 czerwca 2011 r. wykonujące rozporządzenie (WE) nr 1107/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do jednolitych zasad oceny i udzielania zezwolenia na środki ochrony roślin²,
- uwzględniając rozporządzenie Komisji (UE) nr 283/2013 z dnia 1 marca 2013 r. ustanawiające wymogi dotyczące danych dla substancji czynnych, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 dotyczącym wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin³ oraz rozporządzenie Komisji (UE) nr 284/2013 z dnia 1 marca 2013 r. ustanawiające wymogi dotyczące danych dla środków ochrony roślin, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 dotyczącym wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin⁴,

¹ Dz.U. L 309 z 24.11.2009, s. 1.

² Dz.U. L 155 z 11.6.2011, s. 127.

³ Dz.U. L 93 z 3.4.2013, s. 1.

⁴ Dz.U. L 93 z 3.4.2013, s. 85.

- uwzględniając wytyczne Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) dotyczące oceny ryzyka dla pszczół w związku ze stosowaniem środków ochrony roślin (*Apis mellifera*, *Bombus* spp. i pszczoły samotnice), zatwierdzone 27 czerwca 2013 r. i ostatnio zaktualizowane 4 lipca 2014 r.¹ („wytyczne EFSA z 2013 r.”),
- uwzględniając art. 5a ust. 3 lit. b) decyzji Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. ustanawiającej warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji²,
- uwzględniając swoją rezolucję z 16 stycznia 2019 r. w sprawie unijnej procedury wydawania zezwoleń na dopuszczenie pestycydów do obrotu³,
- uwzględniając art. 112 ust. 2 i 3 oraz ust. 4 lit. c) Regulaminu,
- uwzględniając projekt rezolucji Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności,
 - A. mając na uwadze, że według Komisji odnotowuje się „(...) gwałtowny spadek liczebności i różnorodności wszystkich rodzajów europejskich dzikich owadów zapylających, w tym dzikich pszczół, bzygów, motyli i ciem. Liczne gatunki owadów zapylających wyginęły lub są zagrożone wyginięciem”⁴;
 - B. mając na uwadze, że w zewnętrznym sprawozdaniu naukowym EFSA z 29 lutego 2016 r. dotyczącym toksyczności pestycydów wykazano, iż „toksyczność długoterminowa może zdecydowanie przewyższyć prognozy bazujące na badaniach krótkoterminowych”⁵;
 - C. mając na uwadze, że zgodnie z art. 1 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1107/2009 celem tego aktu jest „zapewnienie wysokiego poziomu ochrony zdrowia ludzi i zwierząt oraz środowiska, a także poprawa funkcjonowania rynku wewnętrznego poprzez zharmonizowanie zasad dotyczących wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin, przy równoczesnej poprawie produkcji rolnej”;
 - D. mając na uwadze, że zgodnie z art. 4 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1107/2009 „[s]ubstancja czynna zatwierdzana jest zgodnie z załącznikiem II, jeśli w świetle aktualnej wiedzy naukowej i technicznej można oczekiwać, że przy uwzględnieniu kryteriów zatwierdzania określonych w pkt 2 i 3 tego załącznika środki ochrony roślin

¹ Wytyczne EFSA dotyczące oceny ryzyka dla pszczół w związku ze stosowaniem środków ochrony roślin (*Apis mellifera*, *Bombus* spp. i pszczoły samotnice), Dziennik EFSA 2013;11(7):3295, <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/3295>

² *Dz.U. L 184 z 17.7.1999, s. 23.*

³ Teksty przyjęte, P8_TA(2019)0023.

⁴ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów z dnia 1 czerwca 2018 r. pt. „Inicjatywa UE na rzecz owadów zapylających” (COM(2018)0395).

⁵ Zewnętrzne sprawozdanie naukowe EFSA w sprawie przewlekłej toksyczności letalnej pokarmowej i toksyczności subletalnej różnych dwuskładnikowych mieszanek pestycydów i obecności zanieczyszczeń w pszczołach (*Apis mellifera*, *Osmia bicornis* and *Bombus terrestris*), DOI:

10.2903/sp.efsa.2016.EN-1076, <https://www.efsa.europa.eu/en/supporting/pub/en-1076>.

zawierające tę substancję czynną spełniają wymogi przewidziane w ust. 2 i 3”;

- E. mając na uwadze, że zgodnie z art. 4 ust. 3 lit. e) rozporządzenia (WE) nr 1107/2009 środek ochrony roślin „nie ma żadnego niedopuszczalnego wpływu na środowisko”, przy czym należy zwrócić szczególną uwagę na pewne okoliczności, a mianowicie dostępność przyjętych przez Urząd, naukowych metod oceny takiego wpływu, ze szczególnym uwzględnieniem „wpływu na gatunki niebędące celem działania, w tym na bieżące zachowanie się tych gatunków”;
- F. mając na uwadze, że zgodnie z pkt 3.8.3 tiret drugie załącznika II do rozporządzenia (WE) nr 1107/2009 „substancję czynną, sejfner lub synergetyk zatwierdza się wyłącznie wtedy, gdy w oparciu o odpowiednią ocenę ryzyka na podstawie wytycznych uzgodnionych na poziomie wspólnotowym lub międzynarodowym ustalono, że stosowanie tej substancji czynnej, sejfnera lub synergetyku w proponowanych warunkach stosowania środków ochrony roślin zawierających tę substancję czynną, sejfner lub synergetyk (...) nie ma niedopuszczalnych ostrych lub przewlekłych skutków dla przeżycia i rozwoju kolonii pszczoł miodnych, z uwzględnieniem skutków dla larw pszczoł miodnych i zachowania pszczoł miodnych”;
- G. mając na uwadze, że w związku z tym przepisy rozporządzenia (WE) nr 1107/2009 wykroczyły poza wcześniejszą dyrektywę Rady 91/414/EWG¹, między innymi dzięki wyraźnemu wprowadzeniu jednoznacznych wymogów w odniesieniu do przewlekłych skutków stosowania substancji czynnej, sejfnera lub synergetyku w odniesieniu do przeżycia i rozwoju kolonii;
- H. mając na uwadze, że w 2013 r. zmieniono wymogi dotyczące danych dla substancji czynnych i środków ochrony roślin w celu uwzględnienia badań nad przewlekłym wpływem takich substancji i produktów na pszczoły, a także badań dotyczących wpływu takich substancji i produktów na rozwój i inne etapy życia pszczoł miodnych²;
- I. mając na uwadze, że w 2013 r. EFSA odpowiednio zaktualizował metody oceny ryzyka, uwzględniając między innymi przewlekły wpływ na pszczoły, a także niekorzystny wpływ na trzmiele i pszczoły samotnice;
- J. mając na uwadze, że zaktualizowane metody oceny ryzyka zastosowano w ocenach danych potwierdzających, przeprowadzonych przez EFSA zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 485/2013³ w odniesieniu do trzech neonicotynoidów, co zaowocowało w 2018 r. niemal pełnym ograniczeniem ich stosowania⁴;

¹ Dyrektywa Rady 91/414/EWG z dnia 15 lipca 1991 r. dotycząca wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin (Dz.U. L 230 z 19.8.1991, s. 1).

² Rozporządzenie (UE) nr 283/2013 i rozporządzenie (UE) nr 284/2013.

³ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 485/2013 z dnia 24 maja 2013 r. zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 540/2011 w odniesieniu do warunków zatwierdzania substancji czynnych: klotianidyna, tiametoksam i imidachlopyryd oraz zabraniające stosowania i sprzedaży nasion zaprawionych środkami ochrony roślin zawierającymi te substancje czynne (Dz.U. L 139 z 25.5.2013, s. 12).

⁴ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2018/783 z dnia 29 maja 2018 r. zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 540/2011 w odniesieniu do warunków zatwierdzenia substancji czynnej imidachlopyryd (Dz.U. L 132 z 30.5.2018, s. 31), rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2018/784 z dnia 29 maja 2018 r.

- K. mając jednak na uwadze, że wytyczne EFSA z 2013 r. nadal nie zostały formalnie zatwierdzone przez Stały Komitet ustanowiony na mocy art. 58 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 („Stały Komitet”);
- L. mając na uwadze, że zdaniem Komisji, skoro wytyczne EFSA z 2013 r. nie zostały zatwierdzone przez państwa członkowskie, może się ona nimi posilać jedynie w odniesieniu do decyzji podejmowanych w kontekście przeglądów ad hoc zatwierdzenia zgodnie z art. 21 rozporządzenia (WE) nr 1107/2009, lecz nie w odniesieniu do standardowych decyzji dotyczących wniosków o zatwierdzenie lub jego odnowienie;
- M. mając na uwadze, że Komisja próbowała wprowadzić w życie wytyczne EFSA z 2013 r., aby można je było stosować również do standardowych decyzji dotyczących zatwierdzenia substancji czynnych lub ich odnowienia oraz do (ponownych) zezwoleń na środki ochrony roślin;
- N. mając na uwadze, że wdrożenie wytycznych EFSA z 2013 r. można częściowo zapewnić dzięki zmianie jednolitych zasad ustanowionych w rozporządzeniu (UE) nr 546/2011;
- O. mając na uwadze, że Komisja jednak tego nie uczyniła, gdy w 2018 r. 16 państw członkowskich sprzeciwiło się wdrożeniu wytycznych EFSA z 2013 r. w związku z brakiem dodatkowego przeglądu¹, w szczególności w odniesieniu do części dotyczących metod oceny przewlekłego ryzyka;
- P. mając na uwadze, że zgodnie z art. 78 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (WE) nr 1107/2009 zmiany do rozporządzenia (UE) nr 546/2011 muszą uwzględniać aktualną wiedzę naukową i techniczną;
- Q. mając na uwadze, że w motywie 2 projektu rozporządzenia Komisji stwierdza się, że „w świetle ostatnich postępów wiedzy naukowej i technicznej konieczna jest zmiana tych jednolitych zasad oceny środków ochrony roślin i wydawania na nie zezwoleń”;
- R. mając na uwadze, że jeśli chodzi o zmiany wskazane w wytycznych EFSA z 2013 r., w projekcie rozporządzenia Komisji uwzględniono jedynie te odnoszące się do wpływu ostrej toksyczności na pszczoły miodne, nie wspomniano natomiast o wpływie toksyczności przewlekłej na pszczoły miodne ani o wpływie toksyczności na trzmiele i pszczoły samotnice;
- S. mając na uwadze, że wbrew temu, co stwierdzono w motywie 2 projektu rozporządzenia Komisji, i wbrew wymogom określonym w art. 78 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (WE) nr 1107/2009 analizowany projekt nie odzwierciedla najnowszego

zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 540/2011 w odniesieniu do warunków zatwierdzenia substancji czynnej klotianidyna (Dz.U. L 132 z 30.5.2018, s. 35) oraz rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2018/785 z dnia 29 maja 2018 r. zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 540/2011 w odniesieniu do warunków zatwierdzenia substancji czynnej tiametoksam (Dz.U. L 132 z 30.5.2018, s. 40).

¹ Sprawozdanie podsumowujące z posiedzenia Stałego Komitetu ds. Roślin, Zwierząt, Żywności i Pasz (PAFF), które odbyło się w dniach 23–24 października 2018 r., dostępne na stronie

https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/plant/docs/sc_phyto_20181023_ppl_sum.pdf

stanu wiedzy naukowej i technicznej, co narusza wymóg ustanowiony w art. 4 ust. 1 ww. rozporządzenia dotyczący zatwierdzania substancji w świetle aktualnej wiedzy naukowej i technicznej, a to z kolei podważa cel przewidziany w art. 1 ust. 3 tego rozporządzenia, tj. osiągnięcie wysokiego poziomu ochrony zdrowia zwierząt i ochrony środowiska;

- T. mając na uwadze, że według EFSA właściwa ocena ryzyka dla pszczół wymaga uwzględnienia ostrej toksyczności, toksyczności przewlekłej i toksyczności dla larw¹;
- U. mając na uwadze, że niezwykle ważna jest ocena toksyczności przewlekłej i toksyczności dla larw, aby móc reagować na zagrożenia powodowane przez nową generację środków ochrony roślin o działaniu systemicznym, które prowadzą raczej do narażenia długotrwałego przewlekłego niż do narażenia krótkotrwałego ostrego;
- V. mając na uwadze, że zmiany zaproponowane przez Komisję w projekcie rozporządzenia doprowadziłyby jedynie do udoskonalenia badań ostrej toksyczności², co zgodnie z oceną skutków sektora pestycydów nie zmieniłoby poziomu ochrony³;
- W. mając na uwadze, że uwzględnienie w projekcie rozporządzenia Komisji jedynie zmian zaproponowanych przez EFSA w odniesieniu do ostrej toksyczności nie jest ani wystarczające, ani właściwe, ani zgodne z kryteriami zatwierdzenia określonymi w rozporządzeniu (WE) nr 1107/2009;
- X. mając na uwadze, że wnioskodawcy muszą przekazywać odpowiednie dane dotyczące toksyczności przewlekłej zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 283/2013 i rozporządzeniem (UE) nr 284/2013;
- Y. mając na uwadze, że z powodu braku przepisów dotyczących toksyczności przewlekłej w rozporządzeniu (UE) nr 546/2011 Komisja i państwa członkowskie mają trudności z uwzględnianiem w decyzjach dotyczących zatwierdzania środków ochrony roślin lub wydawania na nie zezwoleń przewlekłych skutków takich substancji i produktów dla pszczół;
- Z. mając na uwadze, że sytuacja ta negatywnie wpływa na właściwe stosowanie kryteriów zatwierdzania określonych w art. 4 i załączniku II do rozporządzenia (WE) nr 1107/2009 w odniesieniu do pszczół, co z kolei podważa cel rozporządzenia (WE) nr 1107/2009, jakim jest osiągnięcie wysokiego poziomu ochrony zdrowia zwierząt i ochrony środowiska;
- AA. mając na uwadze, że niedopuszczalne jest, aby państwa członkowskie sprzeciwiały się

¹ Zob. wytyczne EFSA z 2013 r., s. 14.

² Sprawozdanie techniczne EFSA z 18 grudnia 2015 r. w sprawie wyników spotkania poświęconego ocenie wzajemnej w odniesieniu do ogólnych powtarzających się kwestii w dziedzinie ekotoksykologii, DOI: 10.2903/sp.efsa.2015.EN-924, <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/sp.efsa.2015.EN-924>, s. 44.

³ „Prawdopodobnie nie będzie żadnych znaczących zmian w wynikach oceny ryzyka w przypadku oceny wysokiego ryzyka w odniesieniu do produktów dolistnych, tj. ogólny poziom ochrony będzie podobny”: Miles et al, 2018, ‘Improving pesticide regulation by use of impact analyses: A case study for bees’, s. 87–88, https://www.researchgate.net/publication/326711149_Improving_pesticide_regulation_by_use_of_impact_analyses_A_case_study_for_bees.

pełnemu wdrożeniu wytycznych EFSA z 2013 r., utrudniając tym samym właściwe stosowanie kryteriów zatwierdzania w odniesieniu do pszczół;

- AB. mając na uwadze, że taki sprzeciw jest jeszcze bardziej niedopuszczalny w świetle faktu, że wytyczne Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) dotyczące badań obejmują wytyczne dotyczące badań wpływu toksyczności przewlekłej na pszczoły miodne i ich larwy (wytyczne OECD dotyczące badań nr 245 i 239) oraz badań wpływu ostrej toksyczności na trzmiele (wytyczne OECD dotyczące badań nr 246 i 247);
- AC. mając na uwadze, że Komisja nawet nie przedłożyła Stałemu Komitetowi projektu, który odpowiadałby wytycznym EFSA z 2013 r.; mając na uwadze, że w związku z tym obeszła określony w art. 5a ust. 4 decyzji 1999/468/WE obowiązek przedłożenia wniosku Radzie, umożliwiając jej przyjęcie danego środka, o ile Rada nie sprzeciwi mu się większością kwalifikowaną;
- AD. mając na uwadze, że godny najwyższego ubolewania jest fakt, iż Komisja nie skorzystała z uprawnień przysługujących jej na mocy art. 5a ust. 2 decyzji 1999/468/WE, w związku z czym 16 państw członkowskich, które jednak nie stanowiły większości kwalifikowanej, skutecznie utrudniło prawidłowe stosowanie kryteriów zatwierdzania w odniesieniu do pszczół;
- AE. mając na uwadze, że w rezolucji z 16 stycznia 2019 r. Parlament Europejski uznał, iż rozporządzenie (WE) nr 1107/2009 oraz jego wdrożenie wymagają poprawy, aby można było osiągnąć założony w nim cel, oraz wyraźnie wezwał Komisję i państwa członkowskie do niezwłocznego przyjęcia zaktualizowanych wytycznych EFSA dotyczących pszczół;
1. sprzeciwia się przyjęciu projektu rozporządzenia Komisji;
 2. uważa, że projekt rozporządzenia Komisji jest niezgodny z celem i treścią rozporządzenia (WE) nr 1107/2009;
 3. wzywa Komisję do wycofania projektu rozporządzenia oraz do bezzwłocznego przedłożenia Stałemu Komitetowi nowego projektu;
 4. wzywa Komisję do dopilnowania, by podstawą nowego projektu była najnowsza wiedza naukowa i techniczna, i w związku z tym proponuje zmianę jednolitych zasad nie tylko w odniesieniu do wpływu ostrej toksyczności na pszczoły miodne, jak ma to miejsce w obecnym projekcie, ale też przynajmniej w odniesieniu do wpływu toksyczności przewlekłej i toksyczności dla larw na pszczoły miodne i wpływu ostrej toksyczności na trzmiele, zwłaszcza biorąc pod uwagę, że w odniesieniu do wszystkich wspomnianych parametrów istnieją wytyczne OECD dotyczące badań;
 5. wzywa Komisję, aby w razie potrzeby w pełni skorzystała z przysługujących jej na mocy decyzji 1999/468/WE uprawnień do przedłożenia odpowiedniego wniosku Parlamentowi Europejskiemu i Radzie;
 6. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji oraz rządów i parlamentom państw członkowskich.